

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2009 r.

Rzeczpospolita Polska
Minister Sprawiedliwości

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynięcie dnia 21.08.09

nr 4401 podpis

DO-I-0120-65/08
BM-I-0700-387/09

K. Lewiński W. Dobrowiecki
K. Lewiński
K. Lewiński
24.08.09
5686 podpis *Marszałek*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Piotra Kalety w sprawie funkcjonowania Sądu Rejonowego w Rawiczu, złożone podczas 39. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 31 lipca 2009 r., które przekazane zostało przy piśmie Pana Marszałka z dnia 6 sierpnia 2009 r. Nr BPS/DSK-043-1909/09 – uprzejmie przedstawiam, co następuje:

W Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzone są prace mające na celu wypracowanie takiego modelu struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego, który zapewniłby obywatelom konstytucyjne prawo do sądu rozumiane jako rozpatrzenie ich spraw bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy sąd, a jednocześnie pozwoliłby na racjonalne wykorzystanie kadry orzeczniczej i administracyjnej oraz środków finansowych wydatkowanych na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Z zebranych danych wynika, że w sądownictwie powszechnym występują znaczne różnice w zakresie wielkości poszczególnych apelacji, okręgów i sądów, przy czym nie dotyczą one tylko obszarów ich właściwości miejscowej, ale przede wszystkim liczby wpływających spraw, a tym samym wielkości struktur organizacyjnych, obciążenia sędziów i etatyzacji.

Jednym z elementów koniecznych zmian jest racjonalizacja wewnętrznej struktury organizacyjnej sądów, począwszy od jednostek szczebla rejonowego.

Analiza danych statystycznych za rok 2008 pozwala na wyciągnięcie wniosku o wadliwej strukturze sądów powszechnych w Polsce. Najbardziej oczywistym wskaźnikiem jest wpływ spraw do Sądów Rejonowych w 2008 r. W sprawach cywilnych aż 20,06 % sądów odnotowało wpływ spraw mniejszy niż 1/3 średniej krajowej, w sprawach z zakresu prawa pracy odsetek ten wyniósł 19,3 % a w sprawach gospodarczych aż 23,44 %. Ponadto wskazać należy, iż ponad połowa sądów rejonowych odnotowuje wpływ spraw niższy od średniej krajowej we wszystkich wydziałach.

W małych sądach, przy niewielkim wpływie spraw racjonalne wykorzystanie kadry jest niezwykle utrudnione i kosztowne, z uwagi na określoną ustawowo organizację sądów. Wymaga ona bowiem obligatoryjnego tworzenia w każdej jednostce wydziałów do określonych rodzajów spraw, co powoduje, że w wielu sądach niemal każdy sędzia zajmuje stanowisko funkcyjne, które generuje dodatkowe koszty z tytułu dodatków. Z drugiej strony obciążenie pracą sędziów, którzy nie pełnią żadnej funkcji jest zdecydowanie mniejsze w stosunku do średniej w kraju, gdyż mały wpływ spraw uniemożliwia zapewnienie odpowiedniej do etatu ich liczby.

W związku z powyższym, konieczne jest poszukiwanie rozwiązań, które zmienią istniejący stan. W toku prac analitycznych brane są pod uwagę różne warianty rozwiązań organizacyjnych.

Celem przeprowadzenia oceny istniejącego stanu struktury sądownictwa powszechnego oraz wypracowania modelowych propozycji niezbędnych zmian organizacyjnych, zarządzeniem z dnia 1 lipca 2009 r. został powołany *Zespół do spraw racjonalizacji struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury*. Przedmiotem jego działania jest opracowanie koncepcji zmian służących racjonalizacji struktury sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Jednym z branych pod uwagę wariantów jest przekształcenie niektórych z tych sądów w wydziały zamiejscowe do rozpoznawania podstawowych kategorii spraw.

Należy nadmienić, że stanowisko Rady Powiatu Rawickiego w sprawie planowanej reorganizacji struktury sądów powszechnych i ewentualnej likwidacji sądów rejonowych, przywołane w oświadczeniu przez Pana Senatora, zostało przesłane także Ministrowi Sprawiedliwości. Jednocześnie pragnę zapewnić, że zaprezentowane przez władze powiatu argumenty zostaną ponownie przeanalizowane i jak wszystkie opinie zainteresowanych środowisk, będą brane pod uwagę przy planowanych zmianach organizacyjnych w sądownictwie powszechnym.

Przytoczony w oświadczeniu zarzut, sformułowany przez władze powiatu rawickiego, że reorganizacja struktury wymiaru sprawiedliwości przeprowadzana jest bez jakichkolwiek konsultacji należy uznać za błędny. Zgodnie z pragmatyką legislacyjną wszelkie zmiany organizacyjne, co do zasady są przedmiotem konsultacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Sprawiedliwości, prezesami właściwych sądów okręgowych i Krajową Radą Sądownictwa.

W odniesieniu do pozostałych kwestii poruszonych przez Pana Senatora pragnę wskazać, że ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od Innych władz. Dbłość o niezależność sądów rozumiana jako stabilność w wykonywaniu funkcji wymiaru sprawiedliwości, bez względu na zmiany w sferze władzy wykonawczej i ustawodawczej, jest priorytetem każdego państwa prawa. Należy podkreślić, że prace w zakresie racjonalizacji struktury organizacyjnej sądów powszechnych nie mają na celu dezintegracji samorządów ani ograniczenia mieszkańcom dostępu do sądu i utrudniania pracy organom ścigania.

Reasumując uprzejmie informuję Pana Senatora, że na obecnym etapie prac nad zmianami organizacyjnymi w sądownictwie powszechnym nie przewiduje się likwidacji Sądu Rejonowego w Rawiczu. Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że Minister Sprawiedliwości nie podjął ostatecznej decyzji co do zakresu planowanych zmian w wymiarze sprawiedliwości.

2 wypracowania srocznik

Z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Piotr Kluz
PODSEKRETARZ STANU